

К.С. Олініченко, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

Г.Л. Чміль, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСВІТНЯ СИСТЕМА, ОРІЄНТОВАНА НА СТУДЕНТА, ЯК ВИКЛИК СЬОГОДЕННЯ

Існує багато роздумів відносно підходу до навчання, орієнтованого на студента, завдяки мульті й гіпермедіа. Орієнтованість на студента стають модними словами, і якщо ми хочемо повірити Йену Тудору: «...суттєвою особливістю підходу, який орієнтується на студента, є те, що він забезпечує активну участь студентів у розробці їх навчальних програм». Тобто студенту слід надати якомога більше автономії. Унаслідок чого необхідно виконання наступних умов: висока мотивація, виявлення потреб, ступінь зрілості студента, адже тільки за цих умов можлива вірна організація навчання.

Висока мотивація та виявлення потреб, ці два критерії досить добре застосовуються до студентів спеціальності Маркетинг, які мають достатню мотивацію, принаймні для вивчення фахових дисциплін, через перспективи кар'єрного росту та усвідомлення сучасних потреб роботодавців. Велику увагу студенти приділяють практичним навикам, вони дають можливість відійти від науково орієнтованої навчальної програми та забезпечити компетентності на вимоги ринку праці. Третій критерій, ступінь зрілості студента, є дискусійним, оскільки вони, як правило, знеохочуються, головним чином через відсутність чітко визначеного бачення відносно майбутньої професії. Незважаючи на це, ми вважаємо, що більшість з них досить добре відповідають вимогам хоча б частково автономно навчатися, за умови, що викладачі готові заохочувати самостійність і, водночас, усвідомлювати, що багато студентів потребують постійного керівництва та просять про це.

Проте саме цей ступінь свободи може розглядатися як перешкода для засвоєння дисциплін, оскільки високий ступінь контролю може бути необхідною мірою для забезпечення кумулятивного прогресу. У той час як для вивчення фахових дисциплін для спеціальності «Маркетинг», буде необхідний повний навігаційний контроль, на вивчення загальних дисциплін необхідно онлайн-консультування та навігаційна підтримки студентів. З цієї причини слід зазначити цінність системи eFront (використовується у ХДУХТ), яка базується на ресурсах, що мають навчальний та контролюючий контент.

Отже, потрібно зберегти два аспекти:

- «демократичне» середовище, де студент може обрати контент, що найбільше відповідає його стилю навчання;
- необхідна координація з боку викладача у разі виникнення питань та проблем при вивченні курсу.

Одним із можливих підходів було б установа модулів, до яких можна було б отримати доступ без будь-якого заздалегідь визначеного порядку (наприклад, за різними темами), але зміст яких був би настільки структурований, щоб прогресування було можливим у межах модуля. Якщо ми говоримо про прогресування, це означає, що повинна бути форма оцінки, що наступний блок фахових дисциплін має стати доступним студенту лише за вимоги позитивної оцінки за попереднім блоком дисциплін. Таке рішення має бути автоматизоване, програма має вирішувати, який блок дисциплін запропонувати студенту наступним, аналізуючи записи з профілю студента. Здається, що поєднання засобів контролю викладачем та інтелектуальних систем навчання може допомогти у вирішенні проблем навчання під час пандемії. На даний момент це мало досліджено, але два прототипи існують.

Змішана система навчання складається з трьох частин: система гіпермедіа для подання інформації; інтелектуальна система навчання, яка здійснює педагогічний контроль; система, яка здійснює нагляд та діє як інтерфейс між двома попередніми.

Так, система eFront, яка використовується у Харківському державному університеті харчування та торгівлі, має два типи користувачів: педагогічні профілі, вони мають можливість додавати контент та вести контроль; профілі студентів, які мають доступ до контенту відповідної навчальної програми та можливість виконання онлайн-завдань.

Така система може бути успішно застосована для вивчення всіх дисциплін навчальної програми спеціальності «Маркетинг». Особливо це важливо під час пандемії Covid-19, що розпочалась у 2020 році.

Сучасні підходи до навчання відповідають різним вимогам, але це буде поки більш досконалі методи штучного інтелекту не дадуть кращих результатів для надання матеріалів та моніторингу їх вивчення студентами.

Подальший розвиток методів онлайн-навчання передбачає диджиталізацію існуючих офлайн-програм та застосування засобів інтерактивного онлайн-спілкування в режимі реального часу.